

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นในแต่ละวันมีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นมากมายไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง หรือเรื่องอื่นๆ บางเหตุการณ์มีความลึกซึ้งละเอียดอ่อนจึงเป็นการยากที่จะเข้าใจหรือรับรู้ได้อย่างทั่วถึง ดังนั้นสื่อมวลชนจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะรายงานเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง ต่อเนื่อง เป็นระเบียบ ตลอดจนชี้แนะแนวทางและการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตหรือปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม

หนังสือพิมพ์จัดได้ว่าเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการตอบสนองความต้องการของสังคม ดังที่ แมคควอล (McQuail)¹ ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่หลักของสื่อมวลชนดังนี้คือ

1. การให้ข่าวสาร (Information) ถือเป็นหน้าที่สำคัญของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมและในโลก อีกทั้งมีหน้าที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่างๆ ของกระแสนโยบายทางการเมือง ตลอดจนมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ เกิดการปรับตัวและสร้างความก้าวหน้าต่างๆของสังคม

2. การประสานสัมพันธ์ (Correlation) ส่วนต่างๆ ในสังคมให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยการทำหน้าที่อธิบาย แปลความหมาย แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางปฏิบัติต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการขัดเกลาสังคม การประสานกิจ

¹ Denis McQuail , Mass Communication Theory: An Introduction (London : Sage Publications., 1983), pp. 79.

กรรมต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน การสร้างความปรองดองทางความคิด และมีส่วนในการจัดระเบียบของสังคม เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสถานภาพต่างๆ ทางสังคม (Lasswell, 1948)

3. การให้ความต่อเนื่อง (Continuity) โดยสื่อมวลชนมีหน้าที่ในการพยายามแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมใดเป็นวัฒนธรรมหลัก (Dominant Culture) และวัฒนธรรมใดเป็นวัฒนธรรมย่อย (Subcultures) ตลอดจนมีส่วนช่วยพัฒนาวัฒนธรรมใหม่ที่กำลังก่อตัวขึ้น และมีเพียงเท่านั้นสื่อมวลชนยังต้องมีหน้าที่ในการบำรุงรักษาและธำรงไว้ซึ่งค่านิยมพื้นฐานของบุคคลทั่วไป

4. การให้ความบันเทิง (Entertainment) สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการให้ความบันเทิง ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและเสนอวิธีผ่อนคลาย เพื่อลดความตึงเครียดทางสังคม (Wright, 1960)

5. การรณรงค์ต่างๆ (Mobilization) คือ การมีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่างๆ อันเป็นเป้าหมายหลักของสังคม ได้แก่ การรณรงค์ด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ การจ้างงาน และศาสนา เพื่อวัตถุประสงค์ของส่วนรวม

หนังสือพิมพ์มีหน้าที่สนองตอบความต้องการของสังคม หน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์คือการรายงานข่าว กิจกรรมหนังสือพิมพ์จึงเป็นกิจกรรมที่ผูกพันอยู่กับสังคมอย่างแยกไม่ออก ภาระหน้าที่ของผู้ดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์จึงหนีไม่พ้นที่จะต้องรับใช้สังคม ทั้งทางด้านข่าวสาร ความรู้และภูมิปัญญา แม้ว่ากิจการหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยเอกชน แต่ก็ไม่พ้นภาระหน้าที่หลักที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน หนังสือพิมพ์จึงเป็น “ประหนึ่งสถาบันสาธารณะ” ที่ต้องเสนอข่าวให้แก่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นข่าวประเภทใดก็ตาม หนังสือพิมพ์บางฉบับอาจให้ความสำคัญต่อข่าวตีรันฟันแทง ข่าวอาชญากรรม ข่าวบุคคล ในขณะที่อีกหลายฉบับอาจให้ความสำคัญต่อข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง²

จากการที่หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับประเภทเนื้อหาและวิธีการนำเสนอแตกต่างกัน ตามหลักทฤษฎีวารสารศาสตร์หนังสือพิมพ์ จึงแบ่งหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

หนังสือพิมพ์แนวคุณภาพหรือเพ่งคุณภาพ ในที่นี้มีได้หมายความว่าหนังสือพิมพ์ที่มีคุณภาพดีเสมอไป แต่หมายถึงลักษณะการเสนอเนื้อหาเน้นหนักข่าวประเภทหนัก (Hard News) เช่น

² มาลี บุญศิริพันธ์, หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2531), หน้า 3.

ข่าวเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา ข่าวประเภทนี้มุ่งสนองความรู้ ความคิดเห็นเป็นสำคัญ ให้ผลตอบแทนกับผู้อ่านในระยะยาว (Delayed Reward) กล่าวคือ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจและเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ได้ เช่น ข้อมูลในการตัดสินใจ วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ส่วนรูปแบบของหนังสือพิมพ์ประเภทนี้ไม่หวือหวาเร้าอารมณ์เหมือนหนังสือพิมพ์ประชาชนนิยม มีลักษณะค่อนข้างจริงจังมากกว่า เนื้อหาไม่ว่าจะเป็นข่าวหรือบทความหนักไปทางรายละเอียดข้อเท็จจริง การแสดงความคิดเห็นจะใช้เหตุผลมากกว่าเล่นสำนวนโวหาร หนังสือพิมพ์ประเภทนี้จึงมียอดจำหน่ายไม่สูงนัก

ส่วนหนังสือพิมพ์อีกประเภทหนึ่ง คือ แนวประชาชนนิยม บางคนเรียกว่า หนังสือพิมพ์ปริมาณ เพราะเหตุที่เป็นหนังสือพิมพ์ที่คนทั่วไปอ่านกันมาก แพร่หลายทั่วไป มียอดจำหน่ายค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ดีข้อบ่งบอกถึงลักษณะของหนังสือพิมพ์ประเภทนี้ไม่ได้อยู่ที่จำนวนจำหน่ายเป็นสำคัญ แต่อยู่เนื้อหาและวิธีการนำเสนอเนื้อหาเหล่านั้นให้ผู้อ่าน จุดเด่นของหนังสือพิมพ์ประเภทนี้คือ เน้นการเสนอข่าวประเภทเร้าอารมณ์ผู้อ่าน (Sensational) เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติต่างๆ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับเพศ ข่าวบุคคล ตลอดจนข่าวความขัดแย้งและความรุนแรงต่างๆ ข่าวลักษณะนี้เป็นข่าวประเภทที่คนธรรมดาสามัญชนทั่วไปสนใจตามปุถุชนวิสัย (Human Interest) บางทีเราเรียกข่าวประเภทนี้ว่า ข่าวเบา (Soft News) นักวิชาการจัดข่าวประเภทนี้เป็นข่าวที่ให้ผลตอบแทนทางอารมณ์โดยทันที (Immediate Reward) ส่วนลักษณะการเสนอเนื้อหาประเภทนี้เต็มไปด้วยการเร้าอารมณ์ ดึงดูดความสนใจโดยการพาดหัวข่าวตัวโต มีรูปภาพประกอบข่าวมากมาย รูปแบบการเขียนเต็มไปด้วยสีสันจินตนาการ³

จากการศึกษาของ ฌรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์⁴ เกี่ยวกับเนื้อหาและแนวทางคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันของบรรณาธิการและหัวหน้าข่าว ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์เชิง

³ พิระ จิโรโสภณ, "ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์," เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 1-2 (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528), หน้า 191-192.

⁴ ฌรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์, "เนื้อหาข่าวและแนวทางการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534)

ปริมาณ (ไทยรัฐและเดลินิวส์) ให้ความสำคัญกับข่าวเบา เช่น ข่าวอาชญากรรมหรือข่าวโรงพัก ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวกีฬา รวมทั้งเน้นคุณค่าของความเป็นข่าวทางเพศสูงกว่าหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ ส่วนหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ (สยามรัฐและมติชน) ให้ความสำคัญกับข่าวหนัก เช่น ข่าวการเมือง ข่าวต่างประเทศ ข่าวเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังพบว่า หนังสือพิมพ์โดยทั่วไป มีแนวโน้มให้ความสำคัญในการเสนอข่าว โดยมุ่งเสนอข่าวในเชิงลบมากกว่าข่าวในเชิงบวกด้วย

ข่าวในเชิงลบในที่หมายถึง เรื่องราวที่มีเนื้อหาหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความไม่สบายใจ เรื่องราวในด้านร้ายหรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับความเสียหาย หายนะ ตลอดจนเรื่องที่ทำให้ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อเหตุการณ์ สถานที่ บุคคล เช่น การวิจารณ์ การขัดแย้ง เรื่องที่ไม่ส่งเสริมศีลธรรมจรรยาหรือไม่เป็นประโยชน์แก่จิตใจ เรื่องที่น่าสยดสยองและน่าสะพึงกลัว การบาดเจ็บ การทำลายล้างที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือสังคมหรือปัญหาที่ก่อความเดือดร้อนไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายหรือจิตใจ ทั้งหมดถือว่าเป็นข่าวที่ถูกจัดให้อยู่ในจำพวกข่าวที่เป็นลบ ⁵

จากการศึกษาของ โรเบิร์ต โบเซอร์ (Robert H. Bohle) ⁶ เรื่อง Negativism News Selection Predictor ในปี ค.ศ. 1987 พบว่า ข่าวในเชิงลบจะถูกคัดเลือกโดยหนังสือพิมพ์มากกว่า ข่าวลักษณะอื่นเพราะความเป็นลบจะให้คุณค่าในรายละเอียดมากกว่า มีความคลุมเครือน้อยกว่า และถ้าในสิ่งแวดล้อมเดียวกันความเป็นลบจะถูกเลือกสังเกตและจดจำได้ดีกว่าและช่วงเวลาที่เรงรีบของผู้สื่อข่าวความเป็นลบจะง่ายต่อการทำข่าวเพราะสังเกตเห็นง่ายและมีความชัดเจนมากกว่าความเป็นบวกในข่าว นอกจากนี้เมื่อผู้สื่อข่าวต้องเลือกเสนอข่าวส่วนที่เป็นลบและส่วนที่เป็นบวกในเรื่องเดียวกัน เขาจะเลือกเสนอส่วนที่เป็นลบมากกว่า แม้ว่าข่าวจะมีคุณค่าข่าวเท่ากัน

⁵ Jack B. Haskins, M. Mark Miller and Jan Quarle Jack , " Reliability of the News Direction Scale for Analysis of the Good-Bad News Dimension," Journalism Quarterly, (1984), pp. 525.

⁶ Robert H. Bohle, " Negativism as News Predictor ," Journalism Quarterly, (Winter1987), pp. 789-796.

ทั้งนี้ โรเบิร์ต โบเซอร์ (Robert H. Bohle) ได้สรุปเป็นข้อสังเกตดังนี้

1. ชาวในเชิงลบมักมีความดีในการถูกคัดเลือก นำเสนอทางหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุมากกว่าชาวในเชิงบวก
2. ชาวในเชิงลบมองเห็นง่ายกว่าและถ้าผู้อ่านได้อ่านข่าวที่มีเหตุการณ์คลุมเครือไม่ชัดเจนว่าเป็นชาวในเชิงลบหรือในเชิงบวกผู้อ่านจะตัดสินใจว่าเป็นชาวในเชิงลบมากกว่า
3. ชาวในเชิงลบจะสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถสนองตอบความต้องการชาวเชิงลบในตัวผู้อ่านได้
4. ชาวในเชิงลบมักเป็นข่าวที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดคิดมากกว่าชาวในเชิงบวก ทั้งในด้านความรู้สึกต่อเหตุการณ์ที่ไม่ค่อยปรากฏเท่าไร อีกทั้งชาวในเชิงลบไม่สามารถคาดการณ์ได้จึงทำให้ชาวในเชิงลบถูกเข้าใจว่าเป็นเอกลักษณ์ความเป็นข่าวมากกว่า ⁷

ดังนั้นหากพิจารณาจากผลการวิจัยข้างต้นพบว่า ความเป็นลบในข่าวอาจจัดได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในกระบวนการคัดเลือกข่าว นอกเหนือจากหลักการประเมินคุณค่าข่าวของหนังสือพิมพ์โดยทั่วไป แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่ากระบวนการคัดเลือกข่าวนั้นจะยึดหลักนี้แน่นอนเสมอ เพราะคุณค่าข่าวนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ (Situation) ที่แตกต่างกันทั้งกาลและเทศะ (Times and Place) ในการเสนอข่าวที่อาจแตกต่างกันได้ ⁸

บางครั้งข่าวที่มีความสำคัญและน่าสนใจ อาจจะไม่ได้รับการนำเสนอในหนังสือพิมพ์ก็ได้ เพราะหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวและให้ความสำคัญกับข่าวแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องอีก ที่ทำให้หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับแตกต่างกัน เช่น ประเภทของหนังสือพิมพ์ ระดับความสนใจของผู้อ่านและนโยบายหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังรวมไปถึงบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินคุณค่าข่าวโดยตรงอีกซึ่งได้แก่ นักข่าว หัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าว บรรณาธิการฝ่ายจัดหน้า หัวหน้ากองบรรณาธิการข่าว

⁷ Robert H. Bohle, Ibid., pp. 790-791.

⁸ ฉอาน วุฒิกรรณรักษา, "หลักการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์," ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทำหนังสือพิมพ์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2525), หน้า 127.

บรรณาธิการบริหารหรือบรรณาธิการใหญ่ เป็นต้น บุคคลเหล่านี้จะเป็นเสมือนหนึ่งนายประตูข่าวสาร (GateKeeper) ที่จะเปิดปิดประตูให้ข่าวสารไหลเทไปสู่ผู้อ่านโดยข่าวสารเหล่านั้นจะถูกกลั่นกรองและคัดเลือกเป็นชั้นๆ⁹

นอกจากบุคคลที่กล่าวมาแล้ว ยังมีบุคคลอื่นอีกที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางหรือนโยบายการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ บุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่จะทำให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง ซึ่งเรียกว่า นายทุนหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์

จากการที่ธุรกิจหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เป็นกิจการที่ลงทุนโดยเอกชนเป็นเจ้าของ การลงทุนมักจะลงทุนด้วยวงเงินค่อนข้างสูง ดังนั้นการที่นายทุนจะมุ่งลงทุนเพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชนเพียงด้านเดียวนั้นคงเป็นไปได้ แต่การลงทุนมักจะคำนึงถึงผลกำไรและขาดทุนเป็นสำคัญ จึงทำให้หนังสือพิมพ์มีการแข่งขันกันสูงเพื่อเพิ่มยอดจำหน่าย

การแข่งขันของหนังสือพิมพ์นั้นก็มีความคล้ายกันหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา รูปแบบ การนำเสนอ ตลอดจนวิธีการเขียนข่าวที่เร้าอารมณ์ เช่น การบรรยายถึงวิธีการหรือแผนการของอาชญากรรมอย่างละเอียด การเสนอภาพคนถูกยิงตายนอนจมกองเลือด หรือการตีพิมพ์ภาพที่ยั่วกามารมณ์ เช่น ภาพผู้หญิงที่นุ่งน้อยห่มน้อย เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้จัดเป็นข่าวเบาและหนังสือพิมพ์ที่มักเน้นเสนอเนื้อหาประเภทนี้ คือ หนังสือพิมพ์แนวประชานิยม

จากการที่หนังสือพิมพ์ประเภทนี้ มุ่งเน้นที่จะเสนอเนื้อหาเชิงลบโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศและความรุนแรง เพื่อที่จะให้ได้ผลตอบแทนที่จะทำให้หนังสือพิมพ์จำหน่ายได้มากที่สุด โดยไม่ได้คำนึงว่าได้นำเสนอเนื้อหาประเภทนี้มากเกินไปจนเป็นอันตรายต่อผู้รับสารหรือไม่ อีกทั้งเป็นที่เชื่อกันโดยทั่วไปว่า เนื้อหาเรื่องเพศและความรุนแรงนั้น ถ้าหากเสนอโดยไม่มีขอบเขตอันสมควรจะเป็นผลเสียมากกว่าผลดี บทบาทของหนังสือพิมพ์เช่นนี้ อาจจะเป็นภัยต่อสังคมได้ ด้วยเหตุนี้จึงน่าสนใจที่จะศึกษาว่า หนังสือพิมพ์แนวประชานิยม มีการนำเสนอเนื้อหาประเภทนี้ในปริมาณมากน้อยแค่ไหน

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 128.

ไชน มีการนำเสนอในลักษณะใดบ้าง ทั้งนี้มุ่งพิจารณาในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์เป็นสำคัญ เพราะเป็นหน้าซึ่งสามารถดึงดูดให้ผู้อ่านตัดสินใจซื้อหนังสือพิมพ์ได้

นอกจากนี้ยังสนใจศึกษาเปรียบเทียบอีกว่า หนังสือพิมพ์แนวคุณภาพนั้นได้นำเสนอเนื้อหาเชิงลบที่เกี่ยวกับเพศและความรุนแรงแตกต่างจากหนังสือพิมพ์แนวประชานิยมหรือไม่ อย่างไร เพราะในปัจจุบันนี้ได้มีหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพบางฉบับได้มีการตีพิมพ์และพาดหัวข่าวที่มีลักษณะข่าวเบาที่มีเรื่องราวที่เกี่ยวกับเพศและความรุนแรงมากขึ้นเหมือนหนังสือพิมพ์แนวประชานิยมอื่นๆ และงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวประเภทนี้ของหนังสือพิมพ์ข่าวสดกับมติชนในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์แนวประชานิยมกับแนวคุณภาพที่กำลังเติบโตในด้านการตลาดและมีบทบาทกับผู้อ่านมากขึ้น อีกทั้งหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับนี้ดำเนินธุรกิจภายใต้บริษัทในเครือเดียวกัน แต่มีแนวนโยบายการนำเสนอเนื้อหาที่เจาะกลุ่มเป้าหมายผู้อ่านต่างกัน จึงน่าจะเป็นกรณีศึกษาเปรียบเทียบในแง่นโยบายและเนื้อหาของการนำเสนอเชิงลบประเภทนี้ได้เป็นอย่างดี

คำถามนำวิจัย

1. หนังสือพิมพ์ข่าวสดในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์แนวประชานิยมกับหนังสือพิมพ์มติชน ในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพ ให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่เกี่ยวกับเพศและความรุนแรงแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร พิจารณาในแง่ปริมาณความถี่ ลักษณะ และวิธีการนำเสนอ
2. เนื้อหาที่เกี่ยวกับเพศและความรุนแรงมักปรากฏอยู่ในหัวข้อข่าวประเภทใด
3. หนังสือพิมพ์ข่าวสดกับหนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับเพศและความรุนแรงด้วยสำนวนภาษาอย่างไร
4. หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์มติชน มีนโยบายในการนำเสนอข่าวและภาพที่เกี่ยวกับเพศและความรุนแรงแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร และนโยบายสอดคล้องกับการปฏิบัติหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปริมาณ ความถี่ ลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับเพศ และความรุนแรงในข่าวและภาพในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ข่าวสดในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์แนวประชานิยมกับหนังสือพิมพ์มติชนในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาษาและสำนวนที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงของหนังสือพิมพ์ข่าวสดกับมติชน
3. เพื่อศึกษานโยบายและแนวทางในการพิจารณาข่าวที่เกี่ยวกับเพศ และความรุนแรงของหนังสือพิมพ์ข่าวสดกับมติชน

สมมติฐานการวิจัย

หนังสือพิมพ์ข่าวสดในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์แนวประชานิยมให้ความสำคัญในการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับเพศและความรุนแรงมากกว่าหนังสือพิมพ์มติชนในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพ

ขอบเขตการวิจัย

วิเคราะห์เนื้อหาข่าวและภาพข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดกับหนังสือพิมพ์มติชนเฉพาะในหน้าแรก ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2539 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2539 โดยเลือกศึกษาเฉพาะกรอบเช้า

นิยามศัพท์

1. หน้าหนึ่งหรือหน้าแรก (Front-page) คือ หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ที่ประกอบด้วย หัวหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่พร้อมสัญลักษณ์ พาดหัวข่าวสำคัญประจำวัน วรรณคดี เนื้อหาข่าวและภาพข่าวสำคัญประจำวัน

2. เนื้อหาเกี่ยวกับเพศ คือ ข่าวและภาพข่าวในหน้าหนึ่งและหน้าต่อที่มีลักษณะในเชิงลบ ดังต่อไปนี้

2.1 ข่าวหรือภาพข่าวที่ขู่ยุยงการรณรงค์ ข่าวหรือภาพข่าวที่มีเนื้อหาบรรยายเกี่ยวกับ อวัยวะเพศและของสงวนอื่นๆ รวมทั้งการประกอบกิจการทางเพศในลักษณะสร้างจินตนาการให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และข่าวหรือภาพข่าวที่คาบเกี่ยวลามกอนาจาร (Pornography) ตลอดจนภาพที่เจตนาแสดงให้เห็นถึงอวัยวะสืบบางอย่าง ซึ่งมีได้ใช้ในทางการแพทย์ การศึกษาหรือการดำเนินงานเพื่อวิทยาการ โดยเฉพาะ เช่น การอธิบายถึงชีววิทยา เป็นต้น

2.2 ข่าวหรือภาพข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประพฤติกติทางเพศในเชิงพฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศ (Sex Deviation) หรือความวิปริตทางกามารมณ์ในการสมสู่ทางเพศ เช่น การข่มขืน (Rape) การชอบอวดอวัยวะเพศต่อที่สาธารณชน (Exhibitionism) พวกรักร่วมเพศ (Homosexual) พวกนักถ้ำมอง (Voyeurism) พวกที่มีความไคร่กับวัตถุสิ่งของของเพศตรงกันข้าม (Fetishism) เป็นต้น

2.3 ข่าวหรือภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งมีใช้เป็นเรื่องขู่สาว ตามปกติของสังคม รวมทั้งข่าวหรือภาพข่าวที่มีเนื้อหาที่เป็นการชักจูงให้ผู้อ่านนิยมชมชอบและนำไป ประพฤติ ทำให้เสื่อมเสียต่อจารีตประเพณี วัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเสรีในการสมสู่ทางเพศ การสำส่อนทางเพศ พฤติกรรมของการยินยอมให้ร่วมเพศด้วยเพื่อการเสนอขาย กามารมณ์ เช่น โสเภณี การค้าและการล่อลวงผู้หญิง เป็นต้น

3. เนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรง คือ ข่าวและภาพในหน้าหนึ่งและหน้าต่อ โดยการพิจารณาจากสาเหตุของความรุนแรงและผลที่เกิดจากความรุนแรงดังต่อไปนี้

3.1 ข่าวนและภาพข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำทางด้านร่างกายของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ซึ่งหมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตามที่ใช่กำลังจากอวัยวะในร่างกายหรือการใช้อาวุธหรืออุปกรณ์ใดๆ ประกอบก็ตาม ที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายของสิ่งมีชีวิตได้รับบาดเจ็บ ตาย เช่น ถูกยิง ขาขาด ฟกช้ำ เป็นต้น

3.2 ข่าวนและภาพข่าวที่เป็นการกระทำที่มาจากสาเหตุของอุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ มลภาวะเป็นพิษ การทำลายทรัพยากร การสงคราม การเมือง เป็นต้น ซึ่งการกระทำเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตบาดเจ็บหรือตาย เช่น รถชนคนบาดเจ็บ ไฟไหม้บ้านที่ส่งผลให้คนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ตระหนักถึงปริมาณความถี่ในข่าวและภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์และทำให้เห็นบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่อาจเป็นภัยต่อสังคม
2. ทำให้ทราบถึงการให้ความสำคัญกับข่าวที่มีเนื้อหาทางเพศและความรุนแรงมากในหน้าหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน เพราะอิทธิพลของเนื้อหาที่มีความรุนแรงในสื่อมวลชนอาจมีผลกระทบต่อพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของคนในสังคม
3. การค้นพบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการศึกษาวิจัยด้านเพศและความรุนแรงในเนื้อหาสื่อมวลชนในครั้งต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย